

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertiu[m] e[st] suscipie[n]t[is] vtilitas desiderabil[is].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo de verbo dei

Es quō te debeat cōdēnare. Ad h̄ postū
etiā Lactāt? i. iij. li. diu. isti. ait. Hoies
malit̄ exēplā q̄ p̄ba: qm̄ loq̄ facile ē: p̄stare
difficile. Utinā qdē tāml̄ bñ facerēt: q̄
multi bñ loquunt̄. Hec ille. Hec etiā suffi
ceret ex̄p̄tē bonū exēplum p̄bere: nisi z
mēs ip̄a p̄dicatoris iterū fuerit mūda. q̄a
vt d̄t B̄re. sup̄ Eze. Sermo dulcedinē nō
h̄z quē intra p̄cientiā vita reprob̄a remoz
det. Hec ille.

Tertia cōdicio est affectio
virtuosa: sic vitz q̄ ex charitate afficiat p̄
dicator nō ad q̄stū ep̄ale neq̄ ad mōi glo
riā: neq̄ generalr̄ ad q̄redū q̄ sua sūt: h̄z q̄
telū ch̄ri: vt d̄t de charitate. j. Cor. xij. et h̄z
Cor. x. Nō q̄rēs qd̄ mibi vtilē ē: sed q̄d
m̄lt̄ vt salū sūt. Hec ip̄i. Querunt q̄ sua
sunt q̄ p̄dicat̄ aut cupiditate gl̄ie: aut amo
re lucri: aut deniq̄ spe cuiuscūq̄ commodi
ep̄alis. Et tales frequē in impatiētiā ruūt
p̄t̄ detrahētū p̄ba: q̄ t̄m̄ ex diuina dispēsa
tione p̄mittunt̄: vt sic dep̄mat̄ sum? Ianis
gl̄ie q̄ ouiri possz ex p̄bis bladiētū. Hinc
B̄re. vj. q. j. c. Sūt pl̄imi. d̄t. Sūt pl̄imi q̄
vitā bonoz ampl̄? q̄ debēt laudār. et neq̄
elario de laude surrepar: p̄mittit̄ oipotēs
de? malos in obrectatiōe z obiurgatiōe
p̄iuge: vt siq̄ culpa ab ore laudātū in cor
de nascit̄: ab ore vitupantiū suffocet. Hec
ille. Patiēter igit̄ z eq̄ animo ferēdi sūt ru
musculi plebis: nec curandū de oibz q̄ d̄t
cun̄? nisi talia essent p̄t̄ que si n̄ p̄sūtarent
infantia notabil̄ in p̄uidiciū aiaz. ouiri pos
set. Hiero. ad nepo. Caue ne hoim̄ rumu
sculo auaperis z offensam dei p̄loz lau
de cōmutes. Per ifamiā z bonā famā ch̄ri
miles gradit̄: nec laude extollit̄: nec vitu
peratiōe fr̄a git̄: et leta p̄tēnit z tristia. et p̄
dit̄ sp̄l̄ n̄ v̄it̄ eū neq̄ luna p̄nocēt. Hec ille.

Tertio p̄tēplāda est p̄bi dei deside
rabil̄ vtilitas: quā vitz reposit̄ q̄
deuote suscipit̄ p̄bū d̄i. Habet em̄
p̄bū d̄i mlt̄os p̄tiles effect̄? et ip̄o p̄cedē
P̄tio h̄z splēdorē tenebr̄az igno
rante expulsū. Et h̄z q̄ ad intellectū
Secūdo habet ardorem frigidit̄is malicie
repulsū. Et hoc q̄ ad affectū.
Tertio habet v̄igorē operū neq̄tie rep̄
sū. Et hoc q̄ ad effectū.
Primo igitur habet splē

do: illūinatiū p̄tra tenebras ignozācie.
Rom. xv. Quocūq̄ sc̄pta sūt: Ad n̄raz de
ctinā sc̄pta sūt. Per p̄bū aut̄ d̄i ouit̄ triplex
splēdor in intellectu. **Primo** ē splēdor
structiuus. Nā p̄ p̄bū instruit̄ intellect̄? cir
ca credēda. Rho. x. Fides ex auditu: audi
tus aut̄ p̄ p̄bū ch̄ri. Si q̄ deficeret p̄bū d̄i:
fides ch̄ri deficeret. Unde quēst̄ stabilitas
sac̄foz: vnde fetoz vicioz: horroz: iferni: a
mor dei: z desiderū et noz: nisi p̄ verbum
dei: Qd̄ intelligēs p̄ba ait. Lucerna p̄
dibz meis p̄bū tuū: z lumē semit̄z m̄. Nisi
em̄ hec sup̄dicata z alia h̄mōi p̄lis p̄dica
rent: oēs velut cecī varijs iuoluerent̄ erro
ribz. P̄s. Declaratio sermonū tuoz illumi
nat z itellectū dat puulis. Prouer. vj. Lu
cerna mādatū: z lex lux. **Secūdo** est splē
dor demonstratiū. Est em̄ p̄bū dei q̄i spe
culū aie. z non solū declarat qd̄ sit bonū z
qd̄ malū: sed etiā qd̄ meli? z qd̄ pei?. P̄s
p̄ba p̄tēs intell̄igētā p̄boz dei: d̄t in p̄i.
Glae tuas d̄ne demonstra mibi: z ser. edo
ce me. Ip̄m em̄ p̄bū dei demonstrat viā d̄i.
Tertio est splēdor decoratiū. Nā sine
p̄bo dei aia ē sic aer sine lumē oī splēdorē
uatus. cū eo aut̄ est sic meridianō
fulgore illustrat̄. P̄s. Decorem induisti
amic? lumine sicut vestimēto.

Secūdo h̄z ardorē frigo
ris malicie repulsū. Et hic ardor ē t̄plex
Primo ē ardor viuificatiū. Prouer. xij
Lex dei fons vite. Joā. v. Qui audierint
viuēt. Ibidē. Verba q̄ ego loq̄r sp̄s z vi
ta sunt. In cui? mysteriū d̄ns suscitās ado
lescētē d̄t. Adolescētis tibi dico surge.
Secūdo est ardor purgatiū. Purgat em̄
triplex. Primo penetrādo. Penetrat̄ ei ver
bū dei cor hois. Heb. iij. V̄it̄ est fimo d̄i
et efficac̄: z penetra. oī gl̄ad. z ē. Penetrat̄
em̄ sp̄m̄ vsq̄ ad cogitatiōes z affectiōes z
intētiōes. Secūdo emolliēdo. Can. v. Ania
mea liq̄ facta ē vt dilect̄? locuz? est. Unde
Judic. ij. Eū loq̄ref angel? filijs isrl̄ verba
dei fleuerūt. Et. Hec. vij. Fleuit oīs p̄lus
cū audirēt p̄ba legis. Item in vitalpa. d̄i
q̄ cū qdā q̄reret ab abbate ioāne d̄ duricia
cordis: r̄ndit. Quid durius lapide: z quid
mollē? aq̄: et t̄n aq̄ sepe cadēdo lapidē fr̄a
git. sic p̄bū dei cor dur̄ aperit ad timorem
dei. Hiero. xxij. Verba mea q̄i malle? cō

terres petras. Ibi etiā pontif exēplū de ho-
mine imurato et in lachrymis resolutō cū
audiuit v̄bū dei. Itē legitur, cū semel be-
at⁹ Bernardus pdicaret in qdā ciuitate i
qdā cimiterio: duo ribaldi valde ppe erant
q multa mala fecerant: qz vn⁹ videns ho-
minē ire ad sermonē: voluit etiā ire. Et ali-
us dicit. Quo diabolus ducet te mō: mun-
q fecisti aliqd bonū: et cepit ei dicere op-
probria. Ille tñ iuit. Et cū cepisset bea-
t⁹ Bern. pdicare q eos q ducebāt malā vitā:
cepit iste h̄ie p̄ritōdes z dolore cordis p-
pectis et cepit flere. Et b. Bern. vidit circa
collū ei⁹ catenā magnā pl⁹ qz cētū carrun-
cas h̄itē. sed ad qualibet lachrymā cade-
bat vna carrūca de catena. Tūc b. Bern.
cepit instāri: z ardent⁹ pdicarez vicia de-
testari. et petō: cepit foris flere: ita q tan-
de tora catena fuit dissoluta. Post sermo-
nē vocauit eum sc̄tūs Ber. z p̄fortauit z
examinatiōe ei⁹ p̄fessus est oia petā sua. et
sic postea sc̄tē vixit. Et al⁹ miser soc̄reus
q: nō iuit ad sermonē māsit in petis liga-
tis. Sed aliq dicit inutile sibi esse audire
v̄bū dei: eoq: memoriē tenere nō p̄nt. Lō-
tra q̄a legit in vitaspa. q daz frater dicit
ad senē. Ecce abba fr̄qnter interrogo se-
niores vt mihi ad monitionē salutarē faci-
ant. et q̄quid mihi dixerint: nihil retineo.
Erāt autē seni duo vasa vacua. Et dicit ei
senex. Vade z affer vnū ex ill⁹ vasis: z imit-
te aquā z laua illd z effunde z pone illud
in locū suum. Featq: frater ita semel z bis
vt p̄cepit ei senex. Et dicit senex. Utraq:
vasa siml' affer huc. Et dixit senex. Qd il-
loz madid⁹ ē. Dixit frater. vbi aquā mi-
si z laui. Tūc dicit senex. Sic est de anima
filii q̄ fr̄qntē audit verbum dei: q̄uis nihil
retineat. plus em madidat z mudat q̄ il-
la q̄ nihil audit. Tertio purgat v̄bz
dei abluēdo. Ideo Jo. xv. Quid est p-
pter sermonē quē locut⁹ sum vob. et He-
bre. j. Verbo p̄tus sue purgatiōem petōz
facies. In vitaspa. legit q̄ cuiā dicit qd
valebat ei audire v̄bū dei. lz em libēter au-
dit: ita tñ obliuioi tradēbat. Tradidit
q̄ sibi senex calatū imūdū z fumo nigrū et
fuligine plenū: dices vt in fontē illū imer-
geret z aq̄ plenū ei deferret. Qd cū atren-
taret facere: sp̄ cū aqua plenūz extraheret
de fonte: aq̄ exibat. q̄ redijt: eoq̄ videbat

inutiliter laborasse. Cui dixit p̄r. Est aquā
nō deculisti: tñ calatū hūm mudasti. Sic ē
de corde p̄ quod trāsit verbū dei. per illud
em mudat: lz in eo nō maneat. Tertio ē
ardor: inflāmatiū. Greg. Et audito v̄bū
nō sermone exardescit anim⁹. corporis fit
gus recedit: fit mēs in supno desiderio an-
xia: a p̄cupiscentijs terrenis aliena: Libet
ei audire p̄cepta celestia. Vñ ps̄. Igni-
tū eloquiū tuū vehemēter. Idē. Eloquiū
dñi inflāmauit eū. Hier. xxiij. Nūqd v̄ba
mea s̄ q̄si ignis ardēs: Et puer. xxx. Vis
p̄mo dei dype ignitus. Ideo de Helia dz
Ecc̄i. xlvij. Surrexit q̄si ignis z v̄bū il-
li q̄si facta ardebat. Ideo etiā dar⁹ e spūs
sc̄lūs in linguis igneis: vt dz Act. ij.

Tertio verbū dei h̄z vigo-
rem neqtie rep̄ssiuā. Et hoc tripliciter.

Primo h̄z vigore p̄fortatiū. Cōfortat
em tripl̄. vies nutriendo. Est em cib⁹ mē-
tis vt dz Greg. Ideo sicut signū instans
mōrtis ē hoīem languid⁹ nō sumere cibū:
ita signū mōrtis sp̄ualis z reprobatiōis est
qn̄ petōz respuit v̄bū dei. Aug. Sicut nul-
lū est mal⁹ signū p̄destinatiōis et neq̄ ver-
ba dei libēter audire: ita nullum est pe-
c̄tū q̄ illa p̄tenere. Jo. vij. Vñ ex deo ē
v̄ba dei audit. p̄terea vos nō auditis q̄a
ex deo non est. Itē p̄fortat delectatiō. Ex
gustu nēpe h̄y cū delectatio sentit. Qd
expiens ps̄. dicebat. Quā dulcia faucibz
meis eloq̄a tua sup mel ori meo. Et Lan-
v. Anima mea liq̄facta est vt dilectus h̄-
curus est. Hac dulcedine capti fuerūt mi-
nistri scribarz z phariseoz: vt h̄ Joā. vij.
et Lan. iij. Eloquiū tuū dulce. et Ezech.
ij. z. ij. Volumē ezechieli traditū: factum
est in ore eius tanq̄ mel dulce. Hanc autē
dulcedinē nō sentiūt qui habent palatum
cordis infectum febre iniquitatis. Sicut
etiam dicit q̄ buso nō potest sustinerē do-
num odorem vinee florentis. Verbum dei
simile est māne habenti dulcedinē et gra-
tum saporem fm q̄ homo afficiebatur in
gustu illius. Vnde Sap. xvj. Panem de
celo prestitisti illis sine labore: omne dele-
ctamentū in se habentē et omnis saporis
suauitatem: substantiā tuam et dulcedinē
tuam quā habes in filios ondebās deser-
uies vnuscuiusq̄ voluntati: z ad qd̄ q̄sq̄

¶ Ser. de verbo dei

volebat uertebat. **H**ec ibi. Item confortat
fortificatio: et confirmatio: seu excitatio ad
bonū opandū h̄ em̄ multi faciūt mala q̄ su-
gere debēt et bona q̄ opari tenent. Tñ qñ
q̄ nec bona faciūt nec mala fugiūt deuicti
qd̄a t̄piditate vel pot̄ sensualitate et de-
lectatione h̄oꝝ. **A**lij etiā q̄uis sciunt
penas inferni fore timēdas/ desiderandūq̄
celū/ p̄teq̄ ch̄i passionē desēdā: tñ cor ha-
bent inspidū sine timore: sine desiderio: et
sine vlla pietate. **L**um p̄o t̄tes audiūt p̄-
bū dei frequenter confortant ad deponendā
oem̄ tepiditātē: ad amplectendas fr̄ures:
ad surgendū a pctis: ad compatiendū ch̄o
passo: ad timēdos gehenne cruciat̄: et ad
desiderandū regnū dei. q̄ vt ait Hier̄. ad
paulinū. **H**aber nescio qd̄ latent̄ energie
vīue vocis act̄: et i auct̄es discipuli ex do-
ct̄is cū thodi exularet et legeretur illa de-
mosthenis oīo quā aduersus eū habuerat:
mirantibus cūq̄ atq̄ laudantibus suspi-
rās ait. qd̄ si audisset ipam bestia sua s̄ba
resonat̄. **H**ec ille. **S**̄c̄o h̄oꝝ dei confortat pa-
ter et h̄ qd̄ h̄z. ij. mach. xj. q̄ post p̄dicatio-
nē iude sui zualuerūt animis: nō solū autē
hoīes sed et bestias ferocissimas et muro-
ferreos penetrarūt leonū more cū impetu-
ruentes in hostes et c. **C**onfortat vtiq̄ ver-
bū vt ab. **V**t frequēt p̄ verbū dei sic robo-
rat h̄o vt auct̄o vno bono fmōe in forti-
tudine cū illi ambulet nō solū p̄ xl. dies.
s̄ de helia legim̄. ij. Reg. xij. s̄ aliqui p̄
xl. annos aut plures vsq̄ ad montē para-
disti p̄ vīā pnie. **S**̄c̄o h̄z vigore defensi-
uū defendit ei ad impugnationē carnis mū-
di et demonis p̄seruādo s̄z a ruina. **U**nde
Mat. vij. **Q**ui audit s̄ba mea et facit ea si-
milis erit vno edificanti pomū supra pe-
trā. **E**ccl. xij. **V**erba sapientū q̄i stimuli ad
erigendū a casu. et q̄i clauī in altum defici-
ad retinendū a casu pcti. **I**ō etiā vocat̄ gla-
dius spūs. **E**ph. vij. **G**ladiū spūs qd̄ ē ver-
bū dei. **E**t. ij. **M**ach. xv. **A**rmavit iudas
suos nō clypei vel haste munitioe: s̄ fmo-
nib; optimis. **U**n̄ et dñs **M**at. iij. **S**cuti
to triāgulo sacre scripture repulit dñs tres
tērationes gñales. **H**ora h̄istoriā **E**sd. ij.
c. iij. de trib; fortib; q̄s vicit s̄t̄as. vbi d̄r.
Magna est veritas et fortio: p̄ oib;. **I**tem
Prouer. xxx. **O**mnis fmōe dei igneus cly-

peus est sperantib; in se. **I**tem defendit a
guerris et alqs flagellis dei. **P**s. Si p̄p̄s
me audisset mensi l̄i in vjs meis ambu-
lasset p̄ nibilo forsitan inimicos eoz humi-
liassem et c. **B**reg. **O**is q̄ recta p̄dicat si au-
diat nā iram creatoris sup̄ puaricatioē po-
puli placat: experientia em̄ certa didici po-
pulos tantū a dño flagellari quantū inue-
niunt rebelles s̄bo dei. **I**re defendit a pey
silentijs et alijs infirmitatib; carnis. **P**s.
Dixit verbū suū et sanauit eos. **T**ertio
h̄z vigorem fructificatiuū. **I**ō d̄r. **L**u. vij.
Semen est s̄bum dei. qd̄ cadens in terrā
bonā facit fructū. **E**t iste fructus ē triplex.
Primus est fructus gratie. **R**eplet em̄ et
ditat gratijs spiritualib;. **A**ct̄. x. **A**bbuc
loquēte petro cecidit spūs san̄tus sup̄ oēs
qui audiebant verbū. **S**̄c̄o est fructus
meritorie opationis. **E**sa. lv. **Q**uēdam
dū imber et nix descendit de celo et inebuat
terrā et ifundit eā et germinare eā facit et c.
sic est s̄bū qd̄ egrediet̄ ex ore meo et c. **S**̄bo
ad fructus boni operis. **E**t hoc semen est
aliquando diu later in corde: amen post
tempora multa germinat et coalescit i fru-
ctum. **U**nde cum quidam argueret quē-
dam ribaldum de hoc q̄ frequētabat ser-
mōnes respondit. **E**sti modo statim non
immuro: tamen semen recipio: quod alij
quando coalescet in fructum: et erit vco d̄r
te verbum quod modo audio salutis mihi
hi causa et emendationis. **T**ertius est
fructus glorie. **J**acobi. j. **I**n mansuetudinē
ne suscipite insitum verbum quod potest
saluare animas v̄stras. **E**t **L**uce. xj. **B**e-
ati qui audiunt verbi dei et custodiunt illi-
lud. **S**tudeamus igitur audire verbum
dei vt hic percipiamus fructū gratie et tan-
dem percipere mereamur fructum eterne
glorie: Amen.

¶ Sermo de laude dei et gra-
tiarū actione.

Semper laus
et in ore meo. **P**s. xxxij. **Q**ui
supra de dñicaz atq̄ festoz
obseruantia fmōe fecimus. et p̄sequer̄
de verbo dei cuius auditioni atq̄ media